

2023-03-14

Justitiedepartementet

Remissyttrande över Domstolsverkets promemoria Begäran om författningsändring avseende ledighet för domare för att ha en annan anställning (Ju2022/02883)

Sveriges Domareförbund yttrar sig över remitterade förslag huvudsakligen utifrån rättssäkerhetsaspekter och hur de remitterade förslagen påverkar det arbete domarkåren har att utföra.

Domareförbundet tillstyrker förslaget att beslutanderätten flyttas till domstolarna respektive Domarnämnden, eftersom det för de aktuella yrkesgrupperna framstår som en lämplig avvägning mellan å ena sidan behovet av domstolsnära överväganden och å andra sidan domstolarnas och domarnas oavhängighet och självständighet.

I fråga om möjligheten till överprövning instämmer Domareförbundet i att det av oavhängighets-skäl är angeläget att sådan prövning flyttas från regeringen. Den föreslagna ordningen att möjligheten till överprövning av tvistiga ärenden tas bort till förmån för process enligt LRA avstyrks emellertid. Prövningar enligt LRA kan förväntas medföra sådana kostnadsrisker och förhållandevis långa handläggningstider att prövningen för en enskild domare med fog kan förväntas framstå som en enbart teoretisk eller formell möjlighet. Samtidigt finns det ett tydligt behov av en reell möjlighet till överprövning för att skydda domares interna oavhängighet på domstolen. Den föreslagna ordningen skulle tillsammans med domstolschefens lönesättande uppgift och annat innebära att domarens interna oavhängighet urholkas på ett otillfredsställande sätt. Vad som nu sagts gör sig inte i samma grad gällande för domstolschefer. Domareförbundet instämmer i dessa delar med det remissyttrande som lämnats av Juridiska Fakulteten vid Lunds universitet.

Även med beaktande av de synpunkter som lämnats i promemorian framstår Domarnämnden som den lämpligaste överprövningsinstansen inom ramen för det nuvarande systemet. Emellertid är den organisatoriska gränsdragningen mellan å ena sidan konstitutionella frågor och å andra sidan arbetsrättsliga frågor aktuell i flera sammanhang och generellt sett av stor och ökande betydelse. I det avseendet torde det vara av intresse att avvakta vad den kommande grundlagsutredningen resulterar i. Under alla förhållanden finns det anledning att överväga om frågor av sådan karaktär bör behandlas samlat.

Detta remissyttrande har beslutats av förbundets styrelse.

Hanna Werth
ordförande